

Spørgsmål og svar om kastediskrimination

Dalit Solidaritetsnetværket i Danmark – september 2012

- 1. Hvad er kastediskrimination?** Kastediskrimination er affødt af kastesystemet, der behandler de kasteløse – kendt i Sydasiens som dalitter – som laverestående og ”urørlige”. Medlemmer af andre kaster anser dem for at være urene, og de er ofte tvunget til at leve, spise og arbejde adskilt fra resten af samfundet. De udsættes for grove krænkelse af menneskerettighederne. Kastediskrimination berører skønsmæssigt 260 millioner mennesker på verdensplan, især i Sydasiens, men også i diaspora-grupper, Japan, Yemen og et antal afrikanske lande.
- 2. Hvilke krænkelse af menneskerettighederne er forbundet med kastediskrimination?** Et meget bredt spektrum af menneskerettigheder bliver krænket som følge af kastesystemet, herunder retten til liv, sundhed, uddannelse, adgang til retslig beskyttelse og retten til at være fri for vold og grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling. Dalitter er ofre for vold, voldtægt, offentlig ydmygelse og mord, ofte uden at have mulighed for at opnå en retfærdig behandling af politi eller domstole. De udsættes for slavearbejde, tvangsprostitution og andre former for udnyttelse, såsom den umenneskelige og ulovlige skik, der indebærer manuel latrintømning. Som følge af deres marginalisering har dalitter også begrænset adgang til sociale ydelser, ressourcer, uddannelse og deltagelse i politik. Kombinationen af kaste og køn gør dalitkvinder særligt sårbare over for krænkelse af deres rettigheder.
- 3. Hvorfor bør danskerne bekymre sig om kastediskrimination?** Kastediskrimination er et af de mest alvorlige og omfattende menneskerettighedsproblemer i vor tid, og der er – som i kampen mod apartheid - brug for et offentligt engagement og politisk handling. Danmark har en vigtig rolle at spille på området i både EU og FN og i sit direkte engagement med kasteramte lande. Du kan være med til at fremme en debat om konsekvenserne af kastediskrimination på den ene side og handlemuligheder på den anden. En folkelig opbakning kan bidrage til, at Danmark, EU og FN handler hurtigere og mere effektivt for at fremme løsninger i kasteramte lande.
- 4. I nogle kasteramte lande, såsom Indien, er der en udmærket lovgivning mod kasterelaterede forbrydelser. Hvorfor er dette ikke tilstrækkeligt?** Lande som Indien har indført lovgivning mod kastediskrimination, men de, der skal håndhæve lovene, gør det ikke effektivt, og der er i realiteten fortsat straffrihed for overgreb mod dalitter. De forhindres ofte i at anmelde sådanne overgreb til politiet, og i nogle tilfælde bliver dalitter, der går til myndighederne, udsat for tortur. Politiet og retsinstanserne deltager altså selv i diskrimination mod dalitter. Det er derfor afgørende, at regeringer i kasteramte lande sikrer sig, at eksisterende lovgivning mod kastediskrimination såvel som særlige tiltag bliver håndhævet.
- 5. Hvad gør de primære ofre for kastediskrimination for at forbedre deres situation?** Dalitter i kasteramte lande er blevet mere bevidste om deres rettigheder og forsvare dem på forskellige måder. De har grundlagt organisationer, der modarbejder kastediskrimination og fremmer dalitters rettigheder. Nogle arbejder på nationalt, politisk niveau, andre fokuserer på græsrodsaktivisme eller udviklingsspørgsmål. Dalit-organisationer lobbyer også på internationalt niveau sammen med IDSN. Jo mere dalitter kæmper for deres rettigheder, især i deres lokalsamfund, desto større risiko løber de for at blive udsat for vold og krænkelse.
- 6. Hvorfor har dalitterne brug for jeres støtte, og hvorfor bør beslutningstagere engagere sig spørgsmålet?** Dalitgrupper er meget aktive i deres hjemlande, men støtte fra det internationale samfund vil styrke deres kamp for at gøre en ende på kastediskrimination. EU er en vigtig faktor på den internationale scene, f.eks. i FN, og har bilaterale relationer med en række kasteramte lande. I en nylig meningsmåling i syv EU-lande

(samt Norge) erklærede flere end to tredjedele af de adspurgte, at europæiske regeringer, politikere og EU bør skride til handling for at udrydde kastediskrimination. Flere end tre fjerdedele mener, at FN bør tage emnet op.

7. Hvad kan jeg gøre for at støtte kampen mod kastediskrimination?

- Du kan tilkendegive din støtte på www.endcaste.com.
- Du kan sætte dig ind i spørgsmålet; deltage i arrangementer og være med til at skabe debat. Du kan stille spørgsmål om, hvad politikere har tænkt sig at gøre, om uddannelses- og forskningsinstitutioner formidler tilstrækkelig viden om spørgsmålet; eller finde ud af, om problemet er relevant i nogen af de sammenhænge, hvor du befinder dig. Rejser du i kasteramte lande, kan du iagttage og spørge ind til kastesystemet. Har du en offentlig profil, så meld ud, hvor du kan!
- Hvis du er folketings- eller Europa-parlamentariker kan du medvirke til, at Danmark og EU får en høj profil på området. Du kan være med til at sikre, at kastediskrimination behandles som et prioriteret indsatsområde i udmøntning udenrigs-, bistands- og handelspolitik i både Danmark og EU. Du kan sætte spørgsmålet på dagsordenen i relevante udvalg og arbejdsgrupper, og du kan i din kontakt med repræsentanter for kasteramte lande sætte fokus på den fortsatte diskrimination og årsagerne hertil.
- Erhvervslivet har en særlig forpligtelse til at forebygge, at det gennem sit engagement i kasteramte lande kommer til at understøtte de eksisterende former for kastediskrimination. Virksomheder kan følge "the Ambedkar Principles" og på "Dalit Discrimination Check" tjekke, om de har tilstrækkelige forholdsregler til at undgå eller stoppe kastediskrimination – også i leverandørledet. Hvis du er medlem af Global Compact, bør du inkludere kaste-problematikken i din rapportering.

8. Hvad anbefaler IDSN og DSN-DK, at Danmark, EU og FN skal gøre?

- [DSN-DK's anbefalinger til den danske regering](#)
- [IDSN's appel til EU](#) (på engelsk)
- [IDSN's appel til FN](#) (på engelsk)

9. **Hvad har FN gjort ved kastediskrimination?** FN's højkommissariat for menneskerettigheder tildeler området stigende opmærksomhed i sit arbejde med kasteramte lande og menneskerettigheder i al almindelighed. Højkommissæren, Navi Pillay, forpligtede sig i 2011 til at arbejde for udryddelsen af kastediskrimination. I 2009 udsendte hun en [skarpt formuleret kommentar om kastediskrimination](#), hvori hun sammenlignede fænomenet med apartheid i Sydafrika. Hun opfordrede også medlemslande til at godkende de såkaldte "[draft UN Principles and Guidelines on the Effective Elimination of Discrimination Based on Work and Descent](#)". Adskillige FN-organer og stater har udtrykt bekymring om den fortsatte eksistens af kastediskrimination i bedømmelser af lande og som tematiske menneskerettighedsspørgsmål. En detaljeret oversigt findes i IDSN's [Compilation of UN observations and recommendations on caste discrimination](#) fra en række af FN's menneskerettighedsorganer (FN-komiteer, den universelle periodiske bedømmelse og specialrapportører). Der er en sammenhæng mellem kastediskrimination og adskillige af de temaer, der bliver behandlet i Menneskerettighedsrådet og af specialrapportørerne. IDSN har udarbejdet en [liste over specialrapportører](#), der har taget emnet op.

10. **Hvad har EU gjort for at udrydde kastediskrimination?** Parlamentet har vedtaget en række resolutionstekster, inkl. en specifik resolution om dalitter i Indien, og har i sin kritik af flere af EU's årlige menneskerettighedsrapporter slået til lyd for at gøre en ende på kastediskrimination. Der har været afholdt høringer om emnet i Europa-Parlamentet i 2008 og 2011, og i Rådets regi. Europa-Kommissionen har givet økonomisk støtte til forkæmpere for dalitters rettigheder. [Læs denne korte oversigt over EU-initiativer](#).